

НОВИ ПРЕДЛОГ СТАНДАРДНЕ СРПСКЕ НОМЕНКЛАТУРЕ СЛЕПИХ МИШЕВА (CHIROPTERA) ОБУХВАЋЕНИХ СПОРАЗУМОМ EUROBATS

БРАНКО КАРАПАНЦА¹, МИЛАН ПАУНОВИЋ^{2,1}

¹ Друштво за очување дивљих животиња „Mustela“
Његошева 51, 1000 Београд, e-mail: branko.karapandza@gmail.com

² Природњачки музеј, Његошева 51, Београд,
e-mail: milan.paunovic@nhmbeo.rs

Овај предлог стандардне српске номенклатуре слепих мишева садржи имена 54 врсте које су обухваћене EUROBATS Споразумом о очувању популација европских слепих мишева. Он се ослања на досадашње предлоге југословенске и српске номенклатуре ових летећих сисара, али доноси допуне и измене које се заснивају на принципима биолошке адекватности и садржајности, језичке адекватности и језичке праксе. Осим за имена врста дати су и предлози имена за укупно 21 таксон вишег нивоа од врсте, и то једног реда, 6 породица и 14 родова. За сваки таксон дати су образложење и коментар новог предлога српског стандардног имена, засновани на последњим научним сазнањима.

Кључне речи: Chiroptera, слепи мишеви, зооними, стандардна српска номенклатура.

УВОД

Ред Chiroptera представља истовремено и таксономску и еколошку групу сисара којима је својствено кретање ваздушном средином помоћу предњих екстремитета, специфично измењеним у крила. Иако ови сисари поседују и низ других својствених адаптација морфолошко-анатомског и физиолошког карактера, кретање летењем је оно што их посебно дефинише. Стога би име реда логично требало да одражава управо тај карактер, али то није случај у српском језику, као и на многим светским језицима. Упркос очигледном и најважнијем карактеру који се односи на кретање ових сисара, у већини светских језика основа за назив Chiroptera је реч „миш“ (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999), што значи да је првобитно именовање припадника овог реда пре свега интригирала величина и летимичан утисак да се ради о малим сисарима налик на глодара – миша.

Први писани документ који на српском језику помиње ове летеће сисаре је први Српски рјечник Вука Караџића у којем се као једино име које их означава наводи „слијепи миш“ (Karadžić 1818). У следећем делу на српском језику, пештанском универзитетском уџбенику, професор Григорије Лазић именује ред Chiroptera као „животиње ногокрилате“. Такође име „слепи миш“, уз кратак опис врсте са штурим детаљима њене екологије, даје врсти *Vespertilio murinus* што је тадашњи синоним за врсту *Myotis myotis* (Lazić 1836). Даље, у уџбенику за јестественицу, првом штампаном у Србији, Вук Маринковић, вероватно под утицајем претходно наведеног дела, за врсту *V. murinus* (syn. *M. myotis*), наводи име „простиј слепиј миш“, при чему придев „простиј“ има архаични облик значења – „обичан“, односно „често сретан“ (Marinković 1851). Након тога, познати српски природњак Јосиф Панчић у својем капиталном и првом научном инвентару животиња Србије (Pančić 1869), за име реда на српском језику наводи истовремено „прстокрилци“ и „љилици“. Први назив је модификовани превод научног назива који би изворно требало да буде „шакокрилци“ или „рукокрилци“. Лазар Докић задржава само име „љилици“ и доноси неколико имена таксона нижих од нивоа породице (Dokić 1883). Дуго након тога, појављује се номенклатура Ђорђа Мирића, али се она односила на подручје Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и садржи и елементе словеначких имена Chiroptera, иако је основни језик био српско-хрватски (Mirić 1969). Ова номенклатура дуго је била у стандардној употреби, углавном у Србији, иако је садржавала лингвистичке елементе не само српског већ и других

југословенских језика и дијалеката. Ово је било разумљиво, јер народни називи на српском језику нису постојали.

Након драматичних историјских догађаја на простору Југославије током последње декаде XX века, када је дошло и до интензивирања рада на истраживању и популаризацији Chiroptera у Србији, наметнула се потреба постојања стандардне српске номенклатуре ових сисара. Она коју је тада предложио Рауновић (1995-98) је у међувремену широко прихваћена у популарној (нпр. Рауновић & Карапанджа 2003), енциклопедијској (нпр. Јовановић ed. 2007) и научној/стручној (нпр. Savić *et al.* 1995, Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999, Рауновић *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012, Službeni glasnik RS 5/2010) литератури, делом и у академској (нпр. Стојнић 2012), мада не у потпуности (нпр. Kalezić & Tomović 2005), а у великој мери ушла је и у говорну употребу у стручној јавности. Поменута номенклатура (Рауновић 1995-98) односила се на 30 врста реда Chiroptera које су, према тадашњим сазнањима, сачињавале целокупну европску фауну овог реда.

У међувремену откривено је више нових скривених (криптичких) врста (у оквиру многих од наведених 30 врста), што је условило потребу за допуном и изменом стандардне српске номенклатуре. Такође је и иницијатива Петера Лине (Peter Lina), председавајућег Саветодавног комитета EUROBATS споразума (*Agreement on the Conservation of Populations of European Bats - EUROBATS 1991*), да се припреми свеобухватна мултијезична номенклатура свих 55 врста слепих мишева које обухвата EUROBATS споразум, довела до формулисања овог новог предлога стандардне српске номенклатуре.

Жеља аутора је да нови предлог стандардне српске номенклатуре слепих мишева буде широко прихваћен и коришћен у будућој стручној, научној и популарној литератури на српском језику, као и код широке јавности и у медијима. Аутори се надају да ће нови предлог номенклатуре допринети бољем познавању слепих мишева и њиховом очувању.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДЕ

Рад на новом предлогу стандардне српске номенклатуре Chiroptera је искоришћен да се постојећа стандардна српска номенклатура (Рауновић 1995-98), која представља основу овог предлога, не само допуни,

него и ревидира у складу са актуелним сазнањима, а уочени недостаци исправе, тј. предложене извесне промене, што ће бити посебно образложено. Поједине промене предложене су и у циљу будуће веће отворености номенклатуре за нове допуне, тј. именовање новооткривених и/или неименованих врста.

Принципи којима смо се руководили у овом предлогу номенклатуре, како код нових именовања, тако и код ревизије постојећих имена (и онда када то није посебно акцентовано у образложењима) су:

- биолошка адекватност и садржајност (имена треба да указују на најзначајније, пожељно дијагностичке, биолошке карактеристике таксона, његове морфологије, екологије и/или распрострањења)
- језичка адекватност (имена треба да буду у духу српског књижевног језика, тј. сачињена од речи заступљених у стандардним речницима¹)
- језичка пракса (заступљеност у стручним, научним, енциклопедијским и популарним публикацијама на српском језику, али и говорном језику).

Иако смо покушали да сва имена буду што краћа, тј. да се састоје од што мањег броја речи, нисмо инсистирали на биноминалним именима врста, поготово код група веома сродних (сестринских) и/или сличних скривених врста, и у циљу избегавања рогобатних и духу језика непримерених сложеница.

Научна номенклатура дата је у првом реду према Simmons (2005), а нови таксони који су након тога откривени дати су према актуелним литературним јединицама, од којих се свака односи на нови таксон. Допуне и промене у односу на претходни предлог српске стандардне номенклатуре (Paunović 1995-98) означене су звездицама (допуна - *, промена - **), док је у угластим заградама ([...]) дата ијекавска варијанта имена, у случају када се разликује од екавске. Комплетна листа новог предлога дата је у Табели 1.

¹ Због ефикасности претраге веома обимне речничке грађе, коришћен је Српски електронски речник који је састављен од „Речника српскохрватског књижевног и народног језика“, који издаје Српска академија наука и уметности у Београду и „Речника српскохрватског књижевног језика“, који је издала Матица српска (www.rasprog.com/html/8_0_0_e_recnik_podaci.html), доступан *on-line* на адреси: <http://www.srpskijezik.com/>.

РЕЗУЛТАТИ

Нови предлог номенклатуре

Табела 1. - Прегледна листа предлога нових стандардних српских имена и научних имена слепих мишева Европе. Предложена српска имена породица, родова и врста дата су по азбучном реду. У одељку Образложење новог предлога номенклатуре редослед таксона је дат по таксономској припадности.

Нови предлог стандардних српских имена

Научна имена таксона

Ред слепи [слијепи] мишеви

Chiroptera Blumenbach, 1779

Породица вечерњаџи

Vespertilionidae Gray, 1821

Род вечерњаџи

Myotis Kaup, 1829

азијски бркати вечерњаџ
барски вечерњаџ
велики ресасти вечерњаџ
водени вечерњаџ
дугопрсти вечерњаџ
дугоухи вечерњаџ
европски велики вечерњаџ
јерменски бркати вечерњаџ
јужни велики вечерњаџ
магребски велики вечерњаџ

M. nipalensis Dobson, 1871
M. dasycneme (Boie, 1825)
M. schaubi Kormos, 1934
M. daubentonii (Kuhl, 1817)
M. capaccinii (Bonaparte, 1837)
M. bechsteinii (Kuhl, 1817)
M. myotis (Borkhausen, 1797)
M. hajastanicus Argyropulo, 1939
M. oxygnathus Monticelli, 1885
M. punicus Felten, Spitzenberger & Storch, 1977

мали бркати вечерњаџ
обични ресасти вечерњаџ
пиринејски ресасти вечерњаџ
риђи вечерњаџ
степски бркати вечерњаџ
тамнолики бркати вечерњаџ
шумски бркати вечерњаџ

M. alcathoe Von Helversen & Heller, 2001
M. nattereri (Kuhl, 1817)
M. escalerae (Cabrera, 1904)
M. emarginatus (E. Geoffroy, 1806)
M. aurascens Kuzyakin, 1935
M. mystacinus (Kuhl, 1817)
M. brandtii (Eversmann, 1845)

Род ноћници

Nyctalus Bowditch, 1825

азорски ноћник
велики ноћник
мали ноћник
обични ноћник

N. azoreum (Thomas, 1901)
N. lasiopterus (Schreber, 1780)
N. leisleri (Kuhl, 1817)
N. noctula (Schreber, 1774)

Род обични дугоушани

Plecotus E. Geoffroy Saint-Hilaire, 1818

алпијски дугоушан
европски сиви дугоушан
европски смеђи дугоушан
канарски сиви дугоушан
левантски сиви дугоушан
пиринејски смеђи дугоушан
сардинијски смеђи дугоушан

P. macrobullaris Kuzyakin, 1965
P. austriacus (J. Fisher, 1829)
P. auritus (Linnaeus, 1758)
P. teneriffae Barrett-Hamilton, 1907
P. kolombatovici Dulic, 1980
P. bagogne de Paz, 1994
P. sardus Mucedda, Kiefer, Pidinchedda & Veith, 2002

Род поноћњаџи

Eptesicus Rafinesque, 1820

блискоисточни поноћњаџ

E. bottae (Peters, 1869)

Нови предлог стандардних српских имена	Научна имена таксона
левантски поноћњак	<i>E. anatolicus</i> (Felten, 1971)
магребски поноћњак	<i>E. isabellinus</i> (Temminck, 1840)
обични поноћњак	<i>E. serotinus</i> (Schreber, 1774)
северни [сјеверни] поноћњак	<i>E. nilssonii</i> (Keyserling & Blasius, 1839)
Род проседи	<i>Vespertilio</i> Linnaeus, 1758
[просиједи/просједи] ноћници	
обични проседи	<i>V. murinus</i> Linnaeus, 1758
[просиједи/ просједи] ноћник	
Род пустињски дугоушани	<i>Otonycteris</i> Peters, 1859
пустињски дугоушан	<i>O. hemprichii</i> Peters, 1859
Род слепи [слијепи] мишићи	<i>Hypsugo</i> Kolenati, 1856
дугодлаки слепи [слијепи]	<i>H. savii</i> Bonaparte, 1837
мишић	
Род слепи [слијепи] мишићи	<i>Pipistrellus</i> Kaup, 1829
атлантски слепи	<i>P. maderensis</i> (Dobson, 1878)
[слијепи] мишић	
белоруби слепи	<i>P. kuhlii</i> (Kuhl, 1817)
[бјелоруби слијепи] мишић	
либијски слепи [слијепи] мишић	<i>P. hanaki</i> (Hulva & Benda, 2004)
обични слепи [слијепи] мишић	<i>P. pipistrellus</i> (Schreber, 1774)
патуљаста слепи	<i>P. pygmaeus</i> (Leach, 1825)
[слијепи] мишић	
шумски слепи [слијепи] мишић	<i>P. nathusii</i> (Keyserling & Blasius, 1839)
Род широкоушани	<i>Barbastella</i> Gray, 1821
азијски широкоушан	<i>B. darjelingensis</i> (Hodgson, 1855)
европски широкоушан	<i>B. barbastellus</i> (Schreber, 1774)
Породица дугокрилаши	Miniopteridae Dobson, 1875
Род дугокрилаши	<i>Miniopterus</i> Bonaparte, 1837
блискоисточни дугокрилаш	<i>M. pallidus</i> Thomas, 1907
европски дугокрилаш	<i>M. schreibersii</i> (Kuhl, 1817)
Породица летипси	Pteropodidae Gray, 1821
Род пећински летипси	<i>Rousettus</i> Gray, 1821
обични пећински летипас	<i>R. aegyptiacus</i> (E. Geoffroy, 1810)
Породица м[ј]ешкокрилаши	Emballonuridae Gervais, 1855
Род гробнички м[ј]ешкокрилаши	<i>Taphozous</i> E. Geoffroy, 1818
голотрби гробнички	<i>T. nudiventris</i> Cretzschmar, 1830
м[ј]ешкокрилаш	
Породица потковичари	Rhinolophidae Gray, 1825
Род потковичари	<i>Rhinolophus</i> Lacépède, 1799
велики потковичар	<i>Rh. ferrumequinum</i> (Schreber, 1774)
јужни потковичар	<i>Rh. blasii</i> Peters, 1867
мали потковичар	<i>Rh. hipposideros</i> (Bechstein, 1800)
средоземни потковичар	<i>Rh. euryale</i> Blasius, 1853
тамнооки потковичар	<i>Rh. mehelyi</i> Matschie, 1901
Породица репаши	Molossidae Gervais, 1856
Род репаши	<i>Tadarida</i> Rafinesque, 1814
средоземни репаш	<i>T. teniotis</i> (Rafinesque, 1814)

ДИСКУСИЈА И ЗАКЉУЧАК

Образложење новог предлога номенклатуре

РЕД CHIROPTERA - СЛЕПИ [СЛИЈЕПИ] МИШЕВИ

Овај назив за цео ред, као и основу за имена породица, родова и врста, сматрамо најадекватнијим из разлога које износи Рауновић (1995-98), као и наведене широке распрострањености у језичкој пракси на српском језику. Аргументацију коју против овог назива износи Милић (1969), додатно слабе и стандарди (као и језичка пракса) у другим језицима где је „миш“ (односно одговарајући превод ове речи) веома често основа стандардног имена овог реда (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999), нарочито у словенским језицима (Šivic-Dular 2012).

ПОРОДИЦА PTEROPODIDAE - ЛЕТИПСИ*

Српски назив за представнике ове породице није обухваћен ниједним формалним предлогом номенклатуре, али је назив „летипас“² као основа имена врста из ове породице, а често и за саму породицу, одавно утврђен у језичкој пракси, тј. енциклопедијској и популарној литератури на српском језику (нпр. Sanderson 1967, Marcon & Mongini 1986, 2003, Raunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007), а ушао је и у корпус стандардног књижевног језика (www.srpskijezik.com). Овај назив указује на њихове најочигледније морфолошке карактеристике, које их разликују од свих осталих породица слепих мишева – облик главе подсећа на псећи, а величина тела животиња је битно већа.

Род *Rousettus* - пећински летипси

Ово је једини род из породице летипаса чија су примарна скло-ништа пећине (Kwiecinski & Griffiths 1999, Dietz *et al.* 2009).

Rousettus aegyptiacus - обични пећински летипас*

Врсте овог рода се морфолошки и еколошки углавном веома мало разликују (Kwiecinski & Griffiths 1999), а и њихови ареали се у великој мери преклапају (Bergmans 1994, Simmons 2005). Од свих врста овог рода, ова има најшири ареал (Bergmans 1994, Simmons 2005) и еколошки је најфлексибилнија, тј. присутна и бројна у најразноврснијим стаништима (Kwiecinski & Griffiths 1999), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

² Куриозитет је да реч „летипас“, али не у значењу зоонима већ несталне особе, наводи још Вук Караџић у првом издању свог речника (Karadžić 1818). У доступној литератури, први пут реч „летипас“ као назив за представника породице Pteropodidae користи Rajzer (1889), описујући изузетан налаз једног примерка у Херцеговини.

ПОРОДИЦА EMBALLONURIDAE - **МЕШКОКРИЛАШИ**
[МЈЕШКОКРИЛАШИ]*

Ова породица и њени представници нису обухваћени ниједним формалним предлогом српске номенклатуре, а називају се различитим називима у енциклопедијској и популарној литератури на српском језику. Најадекватнијим називом за породицу, и основом за именовање врста, сматрамо овај, који се појављује у новијим популарним и енциклопедијским издањима (нпр. Paunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007), јер се мешколике жлезде, које продукују мирисни секрет, налазе на предњој летној мембрани (*propatagium*). Оне су дијагностичка и очигледна карактеристика припадника ове породице (Whitfield ed. 1985).

Род *Taphozous* - **гробнички мешкокрилаши [мјешкокрилаши]***

Ово је једини род ове породице, чија су склоништа антропогени објекти, најчешће гробнице (Sanderson 1967, Whitfield ed. 1985), па преводиоци и стручни редактори и неких ранијих енциклопедијских издања (Sanderson 1967, Marcon & Mongini 1986, 2003) дају ово одређење за припаднике овог рода³.

Taphozous nudiventris - **голотрби гробнички мешкокрилаш**
[мјешкокрилаш]*

Дијагностичка карактеристика ове врсте је одсуство длаке у задњем вентралном региону (Hoath 2009). Евентуални синоним „голостомачни“ одбацили смо као рогобатан и незаступљен у књижевном и говорном језику (www.srpskijezik.com).

ПОРОДИЦА RHINOLOPHIDAE - **ПОТКОВИЧАРИ**

Овај назив за породицу (и род), утврђен у оба досадашња стандарда (Mirić 1969, Paunović 1995-98), широко је прихваћен у свим типовима публикација (нпр. Sanderson 1967, Marcon & Mongini 1986, 2003, Savić *et al.* 1995, Paunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007, Paunović *et al.* 2011), али и у стандардном и говорном српском језику (www.srpskijezik.com). Алтернатива „топири“, коју Mirić (1969) предлаже за породицу, није прихваћена у српској језичкој пракси, а није ни била утемељена на савременом српском (српскохрватском) језику⁴.

³ Зато је и основа енглеских имена свих представника овог рода „tomb bat“ (Simmons 2005).

⁴ Засновано на архаичном општесловенском „нетопир“, али у овој варијанти неутемељено лингвистички и у језичкој пракси (Šivic-Dular 2012). Овај термин коришћен је само у хрватским издањима раније (нпр. Garms & Vorm 1981), али је и ту потпуно напуштен у новије време (нпр. Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999, Antolović *et al.* 2006).

Сложен систем кожних набора на лицу у облику потковице је дијагностичка и веома уочљива карактеристика припадника ове породице (Dietz *et al.* 2009).

Род *Rhinolophus* - **потковичари**

Пошто је ово једини род ове породице (Simmons 2005), додатна одређења нису потребна.

Rhinolophus hipposideros - **мали потковичар**

Ово је очигледно најмањи европски представник породице (Dietz *et al.* 2009).

Rhinolophus ferrumequinum - **велики потковичар**

Ово је очигледно највећи европски представник породице (Dietz *et al.* 2009).

Rhinolophus euryale - **средоземни потковичар****

У оба ранија комплетна предлога стандардне номенклатуре слепих мишева (Mirić 1969, Рауповић 1995-98) ова врста је именована као „јужни потковичар“, а сродна *Rh. blasii* као „средоземни потковичар“. Међутим, врста *Rh. euryale* је скоро искључиво распрострањена у Средоземљу (Hutson *et al.* 2008, Simmons 2005), док је распрострањење *Rh. blasii* много шире и обухвата, осим (само дела) Средоземног басена, и субсахарску Африку и Блиски и Средњи исток (Jacobs *et al.* 2008, Simmons 2005). Зато сматрамо да оба ова имена треба променити, а замена је једина адекватна опција, јер одређење засновано на морфолошким и еколошким карактеристикама није могуће, услед веома суптилних морфолошких и еколошких разлика између ових врста (Dietz *et al.* 2009).

Rhinolophus mehelyi - **тамнооки потковичар**

Очигледно тамнија длака око очију, која формира „наочари“, иако није сасвим поуздана дијагностичка карактеристика (уочљива је код већине, али не код свих примерака, а јавља се и код представника других сродних врста, мада веома ретко), једина је очигледна биолошка карактеристика по којој се ова врста донекле визуелно може разликовати у односу на друге две врсте европских потковичара средње величине *Rh. euryale* и *Rh. blasii*, док су све остале морфолошке и еколошке разлике веома суптилне (Dietz *et al.* 2009).

Rhinolophus blasii - **јужни потковичар****

Видети *Rhinolophus euryale*.

ПОРОДИЦА VESPERTILIONIDAE - ВЕЧЕРЊАЦИ

Од када је публикован (Paunović 1995-98), овај назив за породицу је широко прихваћен у различитим типовима публикација (нпр. Savić *et al.* 1995, Paunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007, Paunović *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012), али и у говорном српском језику. Назив „нетопири“⁵ који за породицу предлаже Mirić (1969), иако је ушао у језички стандард (www.srpskijezik.com), није утемељен у савременом српском језику (Šivic-Dular 2012) и никада се није усталио у језичкој пракси. Иако корен научног имена породице по приоритету припада првом описаном таксону из рода *Vespertilio*, каснијим ревизијама је уместо њега успостављен род *Myotis*. У оквиру ове породице, род *Myotis* садржи највише врста, те је због тога за српско име и породице и рода предложено „вечерњаци“.

Род *Myotis* - вечерњаци

Овај назив који је Paunović (1995-98) предложио за род, и основу за имена врста из овог рода, у међувремену је широко прихваћен у пракси (нпр. Savić *et al.* 1995, Paunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007, Paunović *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012). Врсте из рода *Myotis* у Европи су обично најактивније почетком ноћи, тј. увече, а најчешће и почињу активност пре свих осталих врста ове породице (Dietz *et al.* 2009, Paunović *et al.* 2011). Назив „шишмиш“, који Mirić (1969) предлаже за род *Myotis*, само је периферно заступљен на српском говорном подручју (за разлику од хрватског, где је доминантан).

Myotis daubentonii - водени вечерњак

Изразита везаност за водена станишта различитог типа најважнија је еколошка карактеристика ове врсте, а осим тога и плен обично лови директно са површине воде, док су морфолошке карактеристике по којима се разликује од неких врста овог рода веома суптилне (Dietz *et al.* 2009).

Myotis dasycneme - барски вечерњак

Ова врста изразито је везана за барска и споротекућа водена станишта, док су морфолошке карактеристике по којима се разликује од неких врста овог рода веома суптилне (Dietz *et al.* 2009).

⁵ „Нетопир“ је архаична словенска реч, у употреби и у појединим модерним словенским језицима и бројним дијалектима (Šivic-Dular 2012), али је као стандардизован термин прихваћен само у чешком и словеначком (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999, Presetnik *et al.* eds. 2009). Термин је коришћен и у старијим хрватским издањима (нпр. Garms *et* Vorm 1981), али је и ту потпуно напуштен у новије време (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999, Antolović *et al.* 2006), у корист језички утемељенијег „шишмиш“.

***Myotis capaccinii* - дугопрсти вечерњак**

Очигледна и дијагностичка карактеристика ове врсте, у односу на све европске врсте рода *Myotis*, су веома дуги прсти задњих екстремитета (Dietz *et al.* 2009), а саме ноге нису дуге због чега „дугоноги“ (Mirić 1969) није адекватно⁶.

Myotis brandtii* - шумски бркати вечерњак*

Raunović (1995-98) ову врсту именује као „велики бркати вечерњак“. Иако се данас зна да између ове и још пет врста не постоје блиске таксономске везе, тј. да оне нису блиско сродне сестринске врсте (Ruedi & Mayer 2001), сматрамо да је одређење „бркати“ биолошки адекватно за све њих, јер су изражене длаке бркова (*vibrissae*) јасна морфолошка карактеристика по којој се издвајају у односу на све остале европске врсте рода *Myotis* (Dietz *et al.* 2009). Иако је ове врста, у просеку, нешто већа од свих осталих врста групе бркатих вечерњака, то није увек очигледно. Такође, цела група бркатих вечерњака обухвата најмање европске врсте рода *Myotis*. Зато сматрамо да одређење „велики“ није биолошки адекватно, а може бити и збуњујуће. Како се врсте бркатих вечерњака морфолошки разликују само по веома суптилним детаљима, а већини се и ареали у највећој мери преклапају, једина значајна одлика ове врсте у односу на остале из ове групе је њена изражена везаност за шумска станишта (Dietz *et al.* 2009).

Myotis mystacinus* - тамнолики бркати вечерњак*

Raunović (1995-98) ову врсту именује као „мали бркати вечерњак“. Врста је од тада раздвојена на две (Helvesen *et al.* 2001), од којих је *Myotis mystacinus (sensu lato)* крупнија (Helvesen *et al.* 2001, Dietz *et al.* 2009), па се ово име више не може сматрати адекватним. Најуочљивија одлика ове врсте у односу на све остале из ове групе је тамнија боја коже (и длака) лица, ушију и летних мембрана (Dietz *et al.* 2009). Иако сложеница „тамнолико“ не постоји у стандардним речницима, на основу аналогije са постојећим одредницама, нпр. „бледолико“ (www.srpskijezik.com), сматрамо да је језички адекватна.

Myotis aurascens* - степски бркати вечерњак

Најзначајнија одлика ове врсте у односу на остале из групе бркатих вечерњака је њена везаност за степска станишта и распрострањење у региону Кавказа и околних евроазијских степа, док се морфолошки разликују само по веома суптилним детаљима (Dietz *et al.* 2009).

⁶ Иако нетачно, одређење „дугоноги“ (шишмиш одн. нетопир) прихваћено је у хрватском, одн. словеначком стандарду и пракси (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999, Antolović *et al.* 2006, Presetnik *et al.* eds. 2009).

Myotis alcaethoe - мали бркати вечерњак*

Ова скривена врста издвојена је из врсте *Myotis mystacinus* релативно недавно (Helvesen *et al.* 2001), а најмања је од свих врста из групе бркатих вечерњака (и свих европских врста рода *Myotis*), што је релативно уочљиво, док су њене остале морфолошке специфичности веома суптилне а екологија још увек недовољно позната (Helvesen *et al.* 2001, Dietz *et al.* 2009).

Myotis hajastanicus - јерменски бркати вечерњак*

Ова врста бркатих вечерњака је ендемична за околину језера Севан у Јерменији (Tsytulina *et al.* 2008, Simmons 2005).

Myotis nipalensis - азијски бркати вечерњак*

Најзначајнија одлика ове врсте у односу на остале из групе бркатих вечерњака је њено углавном централноазијско распрострањење (у Европи само периферно на њеном крајњем истоку), док се морфолошки разликују само по веома суптилним детаљима, а њена екологија је још увек готово сасвим непозната (Dietz *et al.* 2009).

Myotis nattereri - обични ресасти вечерњак**

Paunović (1995-98) ову врсту, онако како је у том моменту била дефинисана, именује као „ресасти вечерњак“. Међутим, новија генетичка истраживања јасно су показала да се она уствари састоји од више сестринских врста (Ibáñez *et al.* 2006, Salicini *et al.* 2011). Очигледна морфолошка карактеристика, заједничка за све ове врсте, и која их издваја у односу на све остале европске врсте рода *Myotis*, јесте да је слободна ивица репне летне мембране (*uropatagium*), између завршетка мамузе и репа, веома наборана и густо обрасла кратким коврцавим чекињама (Dietz *et al.* 2009), што веома асоцира на ресе. Зато сматрамо да је одређење „ресасти“, које даје Paunović (1995-98), адекватно за целу ову групу сестринских врста, и боље од архаичног синонима „ројтасти“, који предлаже Mirić (1969), а који и не постоји у стандардним речницима (www.srpskijezik.com). Врсте ресастих вечерњака се морфолошки и еколошки веома мало разликују (Dietz *et al.* 2009), али је извесно да је од свих осталих ова врста најраспрострањенија у Европи (Salicini *et al.* 2011), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

Myotis escalerae - пиринејски ресасти вечерњак*

Најзначајнија одлика ове врсте, у односу на остале из групе ресастих вечерњака, је њено распрострањење, које је готово искључиво везано за Пиринејско полуострво (Ibáñez *et al.* 2006, Salicini *et al.* 2011), док се врсте из ове групе морфолошки веома мало разликују, а њихова екологија још увек није довољно позната (Dietz *et al.* 2009).

Myotis schaubi* - велики ресасти вечерњак

Припадници ове врсте су највећи од свих из групе ресастих вечерњака, што је релативно уочљиво, док су њихове остале морфолошке специфичности веома суптилне, а екологија још увек недовољно позната (Dietz *et al.* 2009).

Myotis emarginatus* - риђи вечерњак*

Raupović (1995-98) ову врсту именује као „шиљоухи“, а Mirić (1969) као „тробојни“, што нису у потпуности прецизне дијагностичке карактеристике. Риђа боја крзна је и очигледна и дијагностичка карактеристика у односу на све остале европске врсте рода *Myotis* (Dietz *et al.* 2009).

***Myotis bechsteinii* - дугоухи вечерњак**

Очигледна и дијагностичка карактеристика ове врсте, у односу на све европске врсте рода *Myotis*, су веома дуге уши (Dietz *et al.* 2009).

Myotis myotis* - европски велики вечерњак*

Raupović (1995-98) је за ову и још једну врсту предложио преведеницу с латинског и енглеског „мишоухи“. Новија генетичка истраживања су потврдила да су врсте из ове групе таксономски блиске и да заправо представљају комплекснију групу сестринских врста (Ruedi & Mayer 2001). Сматрамо да Raupovićeva (1995-98) преведеница није објективно заснована на реалном карактеру, док су врсте из ове групе очигледно највеће у односу на све остале врсте рода *Myotis* (Dietz *et al.* 2009).

Одређење „велики“ за саму ову врсту, које предлажу и Mirić (1969) и Raupović (1995-98), а веома је заступљено и у другим језицима (Mitchell-Jones *et al.* eds. 1999), није биолошки адекватно јер је ова врста само у просеку незнатно већа од других врста из групе великих вечерњака, док се распони њихових димензија највећим делом преклапају (Dietz *et al.* 2009). Именовање ове и других врста великих вечерњака, засновано на морфолошким и еколошким карактеристикама, није могуће услед веома суптилних разлика међу њима (Dietz *et al.* 2009). Једине значајне разлике односе се на распрострањење, при чему ареал ове врсте обухвата готово искључиво Европу (Hutson *et al.* 2008e, Simmons 2005).

Myotis oxygnathus* - јужни велики вечерњак*

Статус ове врсте дефинитивно је потврђен у новије време (Ruedi & Mayer 2001). Одређење „оштроухи“, које за ову врсту предлаже Mirić (1969) није адекватно, јер ова карактеристика није увек очигледна, а данас се зна да није ни дијагностичка само за ову врсту из сестринске групе (Dietz *et al.* 2009). Одређење „мали“ које предлаже Raupović (1995-98), осим што може да буде збуњујуће за крупну врсту, такође

није биолошки адекватно, јер припадници ове врсте нису ни у просеку мањи од појединих других врста из групе великих вечерњака (Dietz *et al.* 2009). Најзначајнија одлика припадника ове врсте у односу на све остале из групе великих вечерњака је њихово јужно (евроазијско) распрострањење (Simmons 2005), док се морфолошки и еколошки разликују само по веома суптилним детаљима (Dietz *et al.* 2009).

Myotis punicus - **магребски велики вечерњак***

Најзначајнија одлика ове врсте у односу на остале из групе великих вечерњака је њено распрострањење које је готово искључиво везано за северозападни део Африке, тј. Магреб (Aulagnier *et al.* 2008a, Simmons 2005), док се морфолошки и еколошки веома мало разликују (Dietz *et al.* 2009).

Род *Nyctalus* - **ноћници**

Овај назив који је Paunović (1995-98) предложио за род, и као основу за имена врста овог рода, у међувремену је широко прихваћен у пракси (нпр. Savić *et al.* 1995, Paunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007, Paunović *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012). Врсте из рода *Nyctalus* у Европи су обично уједначено активне током целе ноћи, најуједначеније и често најдуже од свих врста породице Vespertilionidae (Dietz *et al.* 2009, Paunović *et al.* 2011). Иако у јесен, током миграције, припадници неких од ових врста могу да буду активни и пре сумрака (Dietz *et al.* 2009), њихова активност и тада траје по правилу дуже од свих осталих врста ове породице, тако да назив „вечерњаци“ који предлаже Mirić (1969) не одражава карактеристике њихове дневне активности.

Nyctalus noctula - **обични ноћник****

Иако су припадници ове врсте очигледно мањи од припадника врсте *N. lasiopterus*, а већи од припадника врсте *N. leisleri*, одређење „средњи“ које предлаже Paunović (1995-98), може да буде збуњујуће за једну од највећих европских врста слепих мишева. Одређење „рани“ које предлаже Mirić (1969), не одражава добро карактеристике диурналне активности ове врсте, јер иако током миграције може да буде активна и пре сумрака, обично је уједначено активна током целе ноћи, често најдуже од свих врста ове породице (Dietz *et al.* 2009, Paunović *et al.* 2011). Од свих врста рода *Nyctalus* ова је најраспрострањенија (Csorba *et al.* 2008, Simmons 2005), али и присутна и бројна у најразноврснијим стаништима (Dietz *et al.* 2009, Paunović *et al.* 2011), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

Nyctalus lasiopterus - **велики ноћник**

Ово је евидентно највећа врста из овог рода и највећа европска врста слепих мишева (Dietz *et al.* 2009).

***Nyctalus leisleri* - мали ноћник**

Ово је евидентно најмања врста из овог рода (Dietz *et al.* 2009).

***Nyctalus azoreum* - азорски ноћник**

Ово је врста ендемична за Азорска острва (Hutson *et al.* 2008b, Simmons 2005).

Родови *Pipistrellus* и *Hypsugo* - слепи [слијепи] мишићи

Род *Pipistrellus*, уз сличан и донекле сродан род *Hypsugo* (Roehrs *et al.* 2010), који се и сада понекад укључује у њега (Hutson *et al.* 2008i), обухвата очигледно најмање европске врсте слепих мишева. Назив који је Рауновић (1995-98) предложио за овај род/родове, и као основу за имена врста, у међувремену је широко прихваћен у пракси (нпр. Savić *et al.* 1995, Raunović & Karapandža 2003, Jovanović ed. 2007, Raunović *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012). Назив „нетопири“, као и алтернатива „гутумиши“, које предлаже Мировић (1969), иако су ушли у језички стандард (www.srpskijezik.com), нису утемељени у савременом српском језику (Šivic-Dular 2012) и никада се нису ustalili у језичкој пракси.

Pipistrellus pipistrellus* - обични слепи [слијепи] мишић*

И Мировић (1969) и Рауновић (1995-98) ову врсту, онако како је тада била дефинисана, именују као „патуљаста“. Међутим, она је у међувремену раздвојена на више сестринских врста (Barrat *et al.* 1997, Benda *et al.* 2004, Hulva *et al.* 2007, 2010), од којих је *Pipistrellus pipistrellus* (*sensu lato*) у просеку већа (Dietz *et al.* 2009), па се ово име више не може сматрати адекватним. Врсте слепих мишића се морфолошки и еколошки углавном веома мало разликују (Dietz *et al.* 2009), а већини се и ареали у великој мери преклапају (Dietz *et al.* 2009, Simmons 2005). Од свих врста ова је еколошки најфлексибилнија, тј. присутна и бројна у најразноврснијим стаништима (Dietz *et al.* 2009), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

Pipistrellus pygmaeus* - патуљаста слепи [слијепи] мишић

Ова скривена врста дефинитивно је издвојена из врсте *Pipistrellus pipistrellus* релативно недавно (Barrat *et al.* 1997). Најмања је од свих европских врста рода *Pipistrellus*, што је релативно уочљиво, док су остале специфичности њене морфологије, екологије и ареала веома суптилно различите (Barrat *et al.* 1997, Hulva *et al.* 2007, 2010, Dietz *et al.* 2009, Simmons 2005).

Pipistrellus hanaki* - либијски слепи [слијепи] мишић

Ова скривена врста је описана недавно (Benda *et al.* 2004). Ендемична је за медитерански појас Либије (Hulva *et al.* 2007, 2010, Aulagnier & Palmeirim 2008).

***Pipistrellus nathusii* - шумски слепи [слијени] мишић**

Како се врсте слепих мишића морфолошки и еколошки разликују само по веома суптилним детаљима, а већини се и ареали у највећој мери преклапају, једина значајна одлика ове врсте у односу на остале из ове групе је њена изражена везаност за шумска станишта (Dietz *et al.* 2009).

***Pipistrellus kuhlii* - белоруби слепи [бјелоруби слијени] мишић**

Изражен бели руб бочне летне мембране крила (*plagiopatagium*), иако није сасвим поуздана дијагностичка карактеристика (веома ретко изразито тамне јединке су без белог руба, а веома ретко светлији руб јавља се и код припадника других сродних врста), једина је очигледна биолошка карактеристика по којој се припадници ове врсте разликују од осталих врста слепих мишића, док су све остале морфолошке, еколошке и разлике у распрострањењу веома суптилне (Dietz *et al.* 2009).

Pipistrellus maderensis* - атлантски слепи [слијени] мишић

Ова врста је (суб)ендемична за атлантске архипелаге на периферији Европе и северне Африке – Мадеиру, Азоре, вероватно и Канаре (Juste *et al.* 2008, Simmons 2005).

Hypsugo savii* - дугодлаки слепи мишић [дугодлаки слијени мишић]*

Дуга длака је једина очигледна биолошка карактеристика по којој се припадници ове врсте разликују у односу на припаднике других врста слепих мишића, док су све остале морфолошке, еколошке и разлике у распрострањењу веома суптилне (Dietz *et al.* 2009). Одређење „планински“ које предлаже Рауновић (1995-98) није тачно, јер је ова врста распрострањена у широком опсегу надморских висина, почев од обале мора (Dietz *et al.* 2009), док је одређење „Савијев“ које предлаже Мигић (1969) потпуно лишено биолошког садржаја.

Род *Vespertilio* - проседи [просиједи/просједи] ноћници**

Врсте овог рода, слично као врсте рода *Nyctalus*, иако активност често почињу већ у сумрак, уједначено су активне током целе ноћи (Stubbe *et al.* 2008b, Hutson *et al.* 2008h, Dietz *et al.* 2009). Од припадника, релативно сродног (Roehrs *et al.* 2010) и сличног (Dietz *et al.* 2009), рода *Nyctalus* најочигледније се разликују по дорзалној длаци са тамном основом и јасно израженим светлим (белим) врховима (Dietz *et al.* 2009), услед чега делују проседо. Рауновић (1995-98) овај род именује као „прави вечерњаци“, што не одговара карактеристикама њихове дневне активности, а ни сродству са другим родовима из ове породице (Ruedi & Mayer 2001, Roehrs *et al.* 2010), па може да

буде збуњујуће. Предлог „љилици“, који даје Mirić (1969), нема биолошки садржај.

Vespertilio murinus - **обични проседи [просиједи/просједи] ноћник****

Ово је убедљиво најраспрострањенија и најчешћа врста рода *Vespertilio* и једина присутна у Европи (Dietz *et al.* 2009, Simmons 2005), па сматрамо да је одређење „обични“ адекватно и довољно. Одређење „двобојни“,⁷ које предлажу и Mirić (1969) и Paunović (1995-98), не описује дијагностичке карактеристике ове врсте (Dietz *et al.* 2009).

Род *Eptesicus* - **поноћњаци**

Овај назив који је Paunović (1995-98) предложио за род *Eptesicus*, и основу за имена врста из овог рода, у међувремену је широко прихваћен у пракси (нпр. Savić *et al.* 1995, Paunović & Karapandža 2003, Jovanović *ed.* 2007, Paunović *et al.* 2011, Grubač & Milovanović 2012). Врсте из рода *Eptesicus* у Европи почињу активност касније од свих осталих врста породице Vespertilionidae и најактивније су касније ноћу, али обично не и током целе ноћи (Dietz *et al.* 2009), тако да назив „ноћници“, који предлаже Mirić (1969), не одражава добро карактеристике њихове дневне активности.

Eptesicus serotinus - **обични поноћњак****

Paunović (1995-98) ову врсту, онако како је у том моменту била дефинисана, именује као „велики поноћњак“. Међутим, новија генетичка истраживања доказала су да се она уствари састоји од најмање две скривене сестринске врсте (Mauger *et al.* 2007, Juste *et al.* 2013) које се међусобно не разликују значајно по величини (Dietz *et al.* 2009). Именовање ове и других врста рода *Eptesicus*, засновано на морфолошким и еколошким карактеристикама, није могуће услед веома суптилних разлика међу њима, а једине значајније разлике односе се на распрострањење (Dietz *et al.* 2009, Juste *et al.* 2013). Од свих палеарктичких врста поноћњака, ова је убедљиво најраспрострањенија, али и присутна и бројна у најразноврснијим стаништима (Hutson *et al.* 2008d, Dietz *et al.* 2009, Juste *et al.* 2013), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

Eptesicus nilssonii - **северни [сјеверни] поноћњак**

Најзначајнија одлика ове врсте, у односу на остале палеарктичке врсте рода *Eptesicus*, је њен ареал који се простире знатно северније

⁷ Ово одређење, веома често и у другим језицима (Mitchell-Jones *et al.* eds 1999), вероватно се заснива на погрешном преводу енглеског „parti-coloured“.

(Stubbe *et al.* 2008a, Simmons 2005), док се морфолошки и еколошки од њих веома мало разликује (Dietz *et al.* 2009).

Eptesicus isabellinus - **магребски поноћњак***

Ова врста дефинитивно је потврђена у новије време (Mayer *et al.* 2007, Juste *et al.* 2013). Најзначајнија одлика у односу на све остале палеарктичке врсте рода *Eptesicus* је њено распрострањење, које је готово искључиво везано за северозападни део Африке, тј. Магреб (Dietz *et al.* 2009, Juste *et al.* 2013), док се морфолошки и еколошки од неких од њих незнатно разликује (Dietz *et al.* 2009).

Eptesicus anatolicus - **левантски поноћњак***

И ова врста је дефинитивно потврђена недавно (Mayer *et al.* 2007, Juste *et al.* 2013). Најзначајнија њена одлика у односу на све остале палеарктичке врсте рода *Eptesicus* је њено распрострањење, које је готово искључиво везано за источно средоземље, тј. Левант (Dietz *et al.* 2009, Juste *et al.* 2013), док се морфолошки и еколошки од неких од њих незнатно разликује (Dietz *et al.* 2009).

Eptesicus bottae - **блискоисточни поноћњак***

Најзначајнија одлика ове врсте, како је редефинисана према новијим генетичким истраживањима (Mayer *et al.* 2007, Juste *et al.* 2013), у односу на све остале палеарктичке врсте рода *Eptesicus* је њено распрострањење које је искључиво везано за Блиски исток, док се морфолошки и еколошки од неких од њих незнатно разликује (Juste *et al.* 2013).

Род *Barbastella* - **широкоушани****

Овај назив за род предлаже Mirić (1969), а сматрамо да је практичнији од предлога „широкоухи љиљак“ који даје Paunović (1995-98), јер се састоји од једне речи. Оба предлога (Mirić 1969, Paunović 1995-98) заснивају се на широким ушима које су дијагностичка и веома уочљива карактеристика припадника овог рода (Dietz *et al.* 2009).

Barbastella barbastellus - **европски широкоушан****

Именовање врста из рода *Barbastella* засновано на морфолошким карактеристикама није могуће, услед веома суптилних разлика међу њима, док еколошке карактеристике нису довољно познате (Dietz *et al.* 2009). Једине значајне разлике међу њима односе се на распрострањење (Dietz *et al.* 2009, Simmons 2005), при чему ареал ове врсте обухвата готово искључиво Европу (Hutson *et al.* 2008c, Simmons 2005). Одређење „црни“, које предлаже Mirić (1969), не описује дијагностичке карактеристике ове врсте, већ је карактеристика целог рода (Dietz *et al.* 2009).

Barbastella darjelingensis* - азијски широкоушан

Најзначајнија одлика ове врсте у односу на остале из рода *Barbastella* је њено распрострањење које је готово искључиво везано за Азију (Benda *et al.* 2008б, Simmons 2005), док се морфолошки веома мало разликује, а еколошке карактеристике нису довољно познате (Dietz *et al.* 2009).

Род *Otonycteris* - пустињски дугоушани*

Изразито дуге уши су веома очигледна карактеристика неколико блиско сродних родова породице Vespertilionidae (Simmons 2005, Mayer *et al.* 2007, Roehrs *et al.* 2010), од којих је један и овај. Најзначајнија одлика овог рода, у односу на све остале дугоушане, је његова веома изражена везаност за пустињска и полупустињска станишта (Dietz *et al.* 2009, Benda *et al.* 2008а).

Otonycteris hemprichii* - пустињски дугоушан

Пошто је ово једина врста рода *Otonycteris* (Simmons 2005), нису потребна додатна одређења.

Род *Plecotus* - обични дугоушани*

Одређење „дугоушани“ које овде предлажемо као основу назива рода, Mirić (1969) предлаже за пун назив рода, што сматрамо да је практичније од предлога „дугоухи љиљци“ који даје Raunović (1995-98), јер се састоји од једне речи. Оба предлога заснивају се на дугим ушима, које су веома уочљива карактеристика припадника овог рода (Dietz *et al.* 2009), али и још неколико сродних родова (Simmons 2005, Mayer *et al.* 2007, Roehrs *et al.* 2010), па је потребно и додатно одређење. Од свих родова дугоушана овај има највише врста и убедљиво најшире распрострањење (Simmons 2005), па сматрамо да је одређење „обични“ најадекватније.

Plecotus auritus* - европски смеђи дугоушан*

Raunović (1995-98) за ову врсту, онако како је у том моменту била дефинисана, предлаже одредницу „смеђи“. Међутим, новија генетичка истраживања показала су да се она уствари састоји од више скривених сестринских врста (Mucceda *et al.* 2002, Juste *et al.* 2004, Spitzenberger *et al.* 2006, Ibáñez *et al.* 2006, Kiefer 2007, Mayer *et al.* 2007). Именовање ове и других врста рода *Plecotus* засновано (само) на морфолошким и еколошким карактеристикама није могуће, услед веома суптилних разлика међу њима, а једине значајне разлике односе се на распрострањење (Dietz *et al.* 2009, Kiefer 2007). Сматрамо да је задржавање одреднице „смеђи“ адекватно, јер је боја крзна једина очигледна морфолошка карактеристика по којој се поједине врсте овог рода разликују, али није довољно, јер карактерише више врста (Dietz

et al. 2009). Одређење „мрки“ које предлаже Mirić (1969) сматрамо језички неадекватним, јер ова реч у савременом српском језику не означава одговарајућу боју (www.srpskijezik.com). За разлику од свих осталих смеђих врста рода *Plecotus* (Kiefer 2007, Dietz *et al.* 2009), ареал ове врсте обухвата искључиво и готово целу Европу (Hutson *et al.* 2008f, Kiefer 2007).

Plecotus begognae - **пиринејски смеђи дугоушан***

Ова скривена врста, дефинитивно потврђена недавно, ендемична је за Пиринејско полуострво (Ibáñez *et al.* 2006, Kiefer 2007, Mayer *et al.* 2007), док се морфолошки веома мало разликује од других смеђих дугоушана, а њене еколошке карактеристике нису довољно познате (Kiefer 2007).

Plecotus sardus - **сардинијски смеђи дугоушан***

Ова скривена врста, описана и потврђена недавно, ендемична је за Сардинију (Mucedda *et al.* 2002, Kiefer 2007, Mayer *et al.* 2007). Морфолошки се веома мало разликује од других смеђих дугоушана, док њене еколошке карактеристике нису довољно познате (Dietz *et al.* 2009).

Plecotus macrobullaris - **алпијски дугоушан***

Најзначајнија разлика ове врсте у односу на све остале врсте рода *Plecotus* је њен карактеристичан алпијски ареал, који уједно дефинише и специфичности њене екологије (Alberdi *et al.* 2013, 2014), док су њене морфолошке специфичности веома суптилне (Dietz *et al.* 2009).

Plecotus austriacus - **европски сиви дугоушан****

Обе претходне номенклатуре (Mirić 1969, Paunović 1995-98) за ову врсту, онако како је у том моменту била дефинисана, предлажу одредницу „сиви“. Међутим, новија генетичка истраживања потврдила су да се уствари састоји од више сестринских врста (Spitzenberger *et al.* 2006, Kiefer 2007, Mayer *et al.* 2007). Са истим аргументима, као и код групе смеђих дугоушана (видети *Plecotus auritus*), сматрамо да је задржавање одреднице „сиви“ адекватно, али недовољно, а именовање засновано (само) на морфолошким и еколошким карактеристикама немогуће (Dietz *et al.* 2009, Kiefer 2007). Једине значајне разлике између врста сиве боје крзна из рода *Plecotus* односе се на распрострањење (Dietz *et al.* 2009, Kiefer 2007), а за разлику од свих осталих, ареал ове врсте обухвата готово искључиво Европу, и то њен највећи део (Juste *et al.* 2008, Kiefer 2007).

Plecotus kolombatovici - **левантски сиви дугоушан***

Статус ове врсте потврђен је недавно (Kiefer *et al.* 2002, Hutson *et al.* 2008a), када је дефинитивно раздвојена на бар две сестринске врсте

(Mayer *et al.* 2007). Њена најзначајнија одлика у односу на све остале сиве дугоушане је распрострањење које је искључиво везано за источно средоземље, тј. Левант, док су њене морфолошке специфичности веома суптилне, а еколошке карактеристике недовољно познате (Dietz *et al.* 2009, Kiefer 2007).

Plecotus teneriffae - **канарски сиви дугоушан***

Статус и ове врсте дефинитивно је потврђен недавно (Juste *et al.* 2004, Spitzenberger *et al.* 2006, Kiefer 2007). Ендемична је за Канарска острва (Aulagnier *et al.* 2008b, Kiefer 2007, Dietz *et al.* 2009), а пошто је једина врста рода *Plecotus* која насељава овај архипелаг (Dietz *et al.* 2009), иако се морфолошки мало разликује од других сивих дугоушана (Kiefer 2007), ово одређење сматрамо довољним.

ПОРОДИЦА MINIOPTERIDAE - **ДУГОКРИЛАШИ***

Статус ове породице дефинитивно је потврђен недавно (Hooper & Van Den Bussche 2003, Miller-Butterworth *et al.* 2007, Dietz *et al.* 2009, Lack & Van den Bussche 2010). Дуга и уска крила су најочљивија дијагностичка карактеристика припадника ове породице (Dietz *et al.* 2009).

Род *Miniopterus* - **дугокрилаши****

Пошто је ово једини род ове породице (Simmons 2005), додатна одређења нису потребна. Предлог „дугокрили љиљци“ који даје Рауновић (1995-98) заснива се на истој дијагностичкој карактеристици, али сматрамо да је овај практичнији пошто се састоји од једне речи. Предлог „крилаши“, који даје Мигић (1969), не одражава јасно дијагностичке карактеристике.

Miniopterus schreibersii - **европски дугокрилаш****

Извесно је да се ова врста, како је до скоро била дефинисана (Simmons 2005), уствари састоји од већег броја сестринских врста (Hooper & Van Den Bussche 2003, Appleton *et al.* 2004, Dietz *et al.* 2009, Agnarsson *et al.* 2011, Šrámek *et al.* 2013), а процес њиховог издвајања и дефинисања још увек је у току (нпр. Tian *et al.* 2004, Furman *et al.* 2010, Bilgin *et al.* 2012, Monadjem 2013, Šrámek *et al.* 2013, Christidis *et al.* 2014, Puechmaille *et al.* 2014). Ове врсте се међусобно морфолошки углавном само незнатно разликују (Dietz *et al.* 2009, Furman *et al.* 2010, Šrámek *et al.* 2013), а њихове еколошке карактеристике још увек нису довољно познате. Међутим, извесно је да *M. schreibersii*, како је тренутно дефинисана (Šrámek *et al.* 2013, Puechmaille *et al.* 2014), насељава готово искључиво Европу, и то као једини представник овог рода.

Miniopterus pallidus - **блискоисточни дугокрилаш***

Статус ове врсте дефинитивно је потврђен недавно (Furman *et al.* 2010, Bilgin *et al.* 2012). Њена најзначајнија одлика, у односу на све остале врсте овог рода, је распрострањење које је готово искључиво везано за Блиски исток (Benda *et al.* 2011, Štárek *et al.* 2013), док су њене морфолошке специфичности веома суптилне, а еколошке карактеристике недовољно познате (Furman *et al.* 2010, Štárek *et al.* 2013).

Породица MOLOSSIDAE - **РЕПАШИ****

Најзначајнија дијагностичка карактеристика ове породице је веома снажан и изражен реп, чији највећи део није обухваћен репном летном мембраном (*uropatagium*) (Dietz *et al.* 2009), због чега је много уочљивији него код представника било које друге породице слепих мишева. Предлог „голорепаша“, којег даје Mirić (1969), не описује довољно добро ову карактеристику. Такође и предлог „дугорепи молоси“ (Paunović 1995-98) није адекватан, јер је реп код припадника ове породице чак и краћи него код других (Dietz *et al.* 2009). Ова реч у функцији зоонима (голубови, репати водоземци) већ је ушла у корпус стандардног књижевног језика (www.srpskijezik.com).

Род *Tadarida* - **репаша****

Већина родова породице Molossidae, укључујући и овај, међусобно се разликују само по веома суптилним и недовољно очигледним морфолошким карактеристикама (Freeman 1981). Зато сматрамо да њихово именовање, које би било биолошки засновано, није могуће и предлажемо да се као име рода и основа за именовање врста користи име породице. Предлог „голорепаша“ који даје Mirić (1969), као ни „дугорепи молоси“ што предлаже Paunović (1995-98), не описују дијагностичке карактеристике овог рода (Freeman 1981).

Tadarida teniotis - **средоземни репаш****

Именовање ове врсте, као и других врста овог рода, засновано на морфолошким и еколошким карактеристикама, није могуће због веома суптилних разлика међу њима (Freeman 1981). Једине значајне разлике односе се на ареале, при чему је распрострањење ове врсте готово искључиво средоземно (Aulagnier *et al.* 2008c, Simmons 2005). Одређење „широкоухи“, које предлаже Mirić (1969), не описује дијагностичку карактеристику ове врсте (Freeman 1981). Предлог „јужни“, који даје Paunović (1995-98), не описује најпрецизније распрострањење ове врсте, а може бити и збуњујући, јер иако њен ареал јесте јужнији од већине европских врста (Dietz *et al.* 2009), друге врсте овог рода имају много јужније ареале (Simmons 2005).

ЛИТЕРАТУРА

- Agnarsson, I., Zambrana-Torrel, C. M., Flores-Saldana, N. P., May-Collado, L. J. (2011): A time-calibrated species-level phylogeny of bats (Chiroptera, Mammalia). In: PLOS Currents Tree of Life. 2011 Feb 4. Edition 1. (doi: 10.1371/currents.RRN1212)
- Alberdi, A., Aihartza, J. R., Aizpurua, O., Garin, I. (2014): The alpine distribution-pattern and ecological niche of *Plecotus macrobullaris*. In: Hutson, A. M., Lina, P. H. C. (ed.): XIIIth European Bat Research Symposium, 1-5 September, Šibenik, Croatia, Book of Abstracts: 24. – Croatian Biospeleological Society.
- Alberdi, A., Garin, I., Aizpurua, O., Aihartza, J. (2013): Review on the geographic and elevational distribution of the mountain long-eared bat *Plecotus macrobullaris*, completed by utilising a specific mist-netting technique. - *Acta Chiropterologica* 15 (2): 451-461.
- Antolović, J., Frković, A., Grubešić, M., Holcer, D., Vuković, M., Flajšman, E., Grgurev, M., Hamidović, D., Pavlinić, I., Tvrtković, N. (2006): Crvena knjiga sisavaca Hrvatske. – Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
- Appleton, B. R., Mckenzie, J. A., Christidis, L. (2004): Molecular systematics and biogeography of the bent-wing bat complex *Miniopterus schreibersii* (Kuhl, 1817) (Chiroptera: Vespertilionidae). - *Molecular Phylogenetics and Evolution* 31: 431-439.
- Aulagnier, S., Juste, J., Karataş, A., Palmeirim, J., Paunović, M. (2008a): *Myotis punicus*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 15 June 2014)
- Aulagnier, S., Juste, J., Palmeirim, J., Alcaldé, J. T. (2008b): *Plecotus teneriffae*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Aulagnier, S., Paunović, M., Karataş, A., Palmeirim, J., Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Juste, J., Benda, P. (2008c): *Tadarida teniotis*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 26 July 2014)
- Aulagnier, S., Palmeirim, J. (2008): *Pipistrellus hanaki*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 20 June 2014.)
- Barrat, E. M., Deaville, R., Burland, T. M., Bruford, M. W., Jones, G., Racey, P. A., Wayne, R. K. (1997): DNA answers the call of pipistrelle bat species. - *Nature* 387: 138-139.
- Benda, P., Aulagnier, S., Hutson, A. M. (2008a): *Otonycteris hemprichii*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Benda, P., Aulagnier, S., Hutson, A. M., Sharifi, M., Tsytsulina, K. (2008b): *Barbastella leucomelas*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)

- Benda, P., Hanak, V., Cerveny, J. (2011): Bats (Mammalia: Chiroptera) of the Eastern Mediterranean and Middle East. Part 9. Bats from Transcaucasia and West Turkestan in collection of the National Museum, Prague. - **Acta Societas Zoologicae Bohemicae** 75: 159-222.
- Benda, P., Hulva, P., Gaisler, J. (2004): Systematic status of African populations of *Pipistrellus pipistrellus* complex (Chiroptera: Vespertilionidae), with a description of a new species from Cyrenaica, Libya. - **Acta Chiropterologica** 6: 193-217.
- Benda, P., Kiefer, A., Hanak, V., Veith, M. (2004): Systematic status of African populations of long-eared bats, genus *Plecotus* (Mammalia: Chiroptera). - **Folia Zoologica** 53: 1-47.
- Bergmans, W. (1994): Taxonomy and biogeography of African fruit bats (Mammalia, Megachiroptera). 4. The genus *Rousettus* Gray, 1821. - **Beaufortia** 44: 79-126.
- Bilgin, R., Gürün, K., Maracı, Ö., Furman, A., Hulva, P., Çoraman, E., Lučan, R., Bartonička, T., Horáček, I. (2012): Syntopic occurrence in Turkey supports separate species status for *Miniopterus schreibersii schreibersii* and *Miniopterus schreibersii pallidus* (Mammalia: Chiroptera). - **Acta Chiropterologica** 14: 279-289.
- Christidis, L., Goodman, S.M., Naughton, K., Appleton, B. (2014): Insights into the Evolution of a Cryptic Radiation of Bats: Dispersal and Ecological Radiation of Malagasy *Miniopterus* (Chiroptera: Miniopteridae). - **PLoS ONE** 9(3): e92440. (doi: 10.1371/journal.pone.0092440)
- Csorba, G., Bates, P., Stubbe, M., Hutson, A. M., Aulagnier, S., Spitzenberger, F. (2008): *Nyctalus noctula*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 20 June 2014)
- Dokić, L. Đ. (1883): Analitički i sistematski pregled životinja u Kraljevini Srbiji. I deo – kičmenjaci. – Kraljevsko-srpska državna štamparija, Beograd.
- Dietz, C., Helversen, O. von, Nill, D (2009): Bats of Britain, Europe and Northwest Africa. – A & C Black Publishers Ltd., London.
- EUROBATS (1991): Agreement on the Conservation of Population of European Bats. [http://moe.gov.ge/files/PDF%20%20Eng/konvenciebi%20%20eng/Agreement_on_the_Conservation_of_Population_of_European_Bats_-_EUROBATS.pdf] (Downloaded on 20 June 2014)
- Furman, A., Postawa, T., Öztunç, T., Çoraman, E. (2010): Cryptic diversity of the bent-wing bat, *Miniopterus schreibersii* (Chiroptera: Vespertilionidae), in Asia Minor. - **BMC Evolutionary Biology** 10: 121.
- Freeman, P. W. (1981): A multivariate study of the family Molossididae (Mammalia, Chiroptera): morphology, ecology, evolution. - **Fieldiana Zoology** 7: 1-173.
- Garms, H., Borm, L. (1981): Fauna Evrope - Priručnik za određivanje životinjskih vrsta. – Mladinska knjiga, Ljubljana.
- Grubač, B., Milovanović, Z. (2012): Slepí miševi Đerdapa - The Bats of Đerdap. – JP Nacionalni park Đerdap, Donji Milanovac.

- Helversen, O. von, Heller, K.-G., Mayer, F., Nemeth, A., Volleth, M., Gombkötö, P. (2001): Cryptic mammalian species: a new species of whiskered bat (*Myotis alcathoe* n. sp.) in Europe. - *Naturwissenschaften* **88**: 217-223.
- Hoath, R. (2009): . In: A Field Guide to the Mammals of Egypt. – American University in Cairo Press, Cairo.
- Hooper, S. R., Van Den Bussche R. A. (2003): Molecular phylogenetics of the chiropteran family Vespertilionidae. - *Acta Chiropterologica* **5(Supplement)**: 1-63.
- Hulva, P., Benda, P., Hanák, V., Evin, A., Horáček, I. (2007): New mitochondrial lineages within the *Pipistrellus pipistrellus* complex from Mediterranean Europe. - *Folia Zoologica* **56(4)**: 378-388.
- Hulva, P., Fornůšková, A., Chudárková, A., Evin, A., Allegrini, B., Benda, P., Bryja, J. (2010): Mechanisms of radiation in a bat group from the genus *Pipistrellus* inferred by phylogeography, demography and population genetics. - *Molecular Ecology* **19**: 5417-5431.
- Hutson, A. M., Aulagnier, S., Juste, J., Karataş, A., Palmeirim, J., Paunović, M. (2008a): *Plecotus kolombatovici*. In: The THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Hutson, A. M., Aulagnier, S., Rainho, A., Palmeirim, J. (2008b): *Nyctalus azoreum*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 20 June 2014)
- Hutson, A. M., Aulagnier, S., Spitzenberger, F. (2008c): *Barbastella barbastellus*. In: The THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Aulagnier, S., Alcaldé, J. T., Csorba, G., Bumrungsri, S., Francis, C., Bates, P., Gumal, M., Kingston, T. Benda, P. (2008d): *Eptesicus serotinus*. In: The THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 12 September 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Aulagnier, S., Coroiu, I., Karataş, A., Juste, J., Paunović, M., Palmeirim, J., Benda, P. (2008e): *Myotis myotis*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 15 June 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Aulagnier, S., Coroiu, I., Karataş, A., Juste, J., Paunović, M., Palmeirim, J., Benda, P. (2008f): The THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Juste, J., Aulagnier, S., Alcaldé, J. T., Palmeirim, J., Paunović, M., Karataş, A. (2008g): *Rhinolophus euryale*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 08 June 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Aulagnier, S., Coroiu, I., Stubbe, M., Ariunbold, J., Buuveibaatar, V., Dorjderem, S., Monkhzul, Ts., Otgonbaatar, M., Tsogbadrakh, M. (2008h): *Vespertilio murinus*. In: The THE IUCN Red List of

- Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 23 June 2014)
- Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Juste, J., Aulagnier, S., Palmeirim, J., Paunovic, M., Karataş, A. (2008i): *Pipistrellus savii*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 20 June 2014)
- Ibáñez, C., García-Mudarra, J. L., Ruedi, M., Stadelmann, B., Juste, J. (2006): The Iberian contribution to cryptic diversity in European bats. - **Acta Chiropterologica** 8(2): 277-297.
- Jacobs, D., Cotterill, F. P. D., Taylor, P. J., Aulagnier, S., Nagy, Z., Karataş, A. (2008): *Rhinolophus blasii*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 08 June 2014)
- Jovanović, J. (ed.) (2007): Životinje – velika ilustrovana enciklopedija. – Mladinska knjiga, Beograd.
- Juste, J., Palmeirim, J., Alcaldé, J. T. (2008): *Pipistrellus maderensis*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.1. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 20 June 2014)
- Juste, J., Benda, P., Garcia-Mudarra, J. L., Ibáñez, C. (2013): Phylogeny and systematics of Old World serotine bats (genus *Eptesicus*, Vespertilionidae, Chiroptera): an integrative approach. - **Zoologica Scripta** 42(5): 441-457.
- Juste, J., Ibáñez, C., Muñoz, J., Trujillo, D., Benda, P., Karataş, A., Ruedi, M. (2004): Mitochondrial phylogeography of the long-eared bats (*Plecotus*) in the Mediterranean Palaeartic and Atlantic islands. - **Molecular Phylogenetics and Evolution** 31: 1114-1126.
- Juste, J., Karataş, A., Palmeirim, J., Paunović, M., Spitzenberger, F., Hutson, A. M. (2008): *Plecotus austriacus*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. – Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 24 July 2014)
- Kalezić, M., Tomović, Lj. (2005): Hordati – skripta. IV izdanje.
- Karadžić, V. S. (1818): Srpski rječnik istolkovan njemačkim i latinskim riječma. – P. P. Armeniern, Beč (Wien, Viennae).
- Kiefer, A. (2007): Phylogeny of Western Palaeartic long-eared bats (Mammalia, Chiroptera, *Plecotus*) — a molecular perspective. – Gutenberg University, Mainz. PhD Thesis.
- Kiefer, A., Mayer, F., Kosuch, J., Von Helvesen, O., Veith, M. (2002): Conflicting molecular phylogenies of European long-eared bats (*Plecotus*) can be explained by cryptic diversity. - **Molecular Phylogenetics and Evolution** 25: 557-566.
- Kwiecinski G. G., Griffiths T. A. (1999): *Rousettus egyptiacus*. - **Mamm. Species** 611: 1-9. (doi: 10.2307/3504411)
- Lack J. B., Van den Bussche R. A. (2010): Identifying the confounding factors in resolving phylogenetic relationships in Vespertilionidae. - **Journal of Mammalogy** 91(6): 1435-1448.
- Lazić, G. (1836): Prosta naravna istorija ili opisanije naivažnii naravni telesa. – Pismeni Kraljevsk. Sveučilišta peštanskog, Budim.

- Marcon, E., Mongini, M. (1986): Sve životinje sveta. – IRO Vuk Karadžić, Beograd.
- Marcon, E., Mongini, M. (2003): Sve životinje sveta. – Evro-Giunti, Beograd.
- Marinković, V. (1851): Jestestvena povestnica za mladež srbsku. – Praviteljstvena knjigopečatnja kn. srbskog, Beograd.
- Mayer, F., C. Dietz, Kiefer, A. (2007): Molecular species identification boosts bat diversity. - **Frontiers in Zoology** 4: 4.
- Miller-Butterworth, C. M., Murphy, W. J., O'Brien, S. J., Jacobs, D. S., Springer, M. S., Teeling, E. C. (2007): A family matter: Conclusive resolution of the taxonomic position of the long-fingered bats, *Miniopterus*. - **Molecular Biology and Evolution** 24: 1553-1561.
- Mirić, Đ. (1969): Predlog srpskohrvatske nomenklature jugoslovenskih sisara (Mammalia). - **Glasn. Prir. muz B24**: 161-173.
- Mitchell-Jones, A. J., Amori, G., Bogdanowicz, W., Kryštufek, B., Spitzenberger, F., Stubbe, M., Thissen, J. B. M., Vohralik, V., Zima, J. (ed.) (1999): Atlas of European Mammals. - **The Academic Press, London**.
- Monadjem, A., Goodman, S. M., Stanley, W. T., Appleton, B. (2013): A cryptic new species of *Miniopterus* from south-eastern africa based on molecular and morphological characters. - **Zootaxa** 3746 (1): 123-142.
- Mucceda, M., Kiefer, A., Pidinceda, E., Veith, M. (2002): A new species of long-eared bat (Chiroptera, Vespertilionidae) from Sardinia (Italy). - **Acta Chiropterologica** 4: 121-135.
- Pančić, J. (1869): Građa za faunu Kneževine Srbije. - **Glasnik Srpskog učenog društva** 26: 62-103.
- Paunović, M. (1995-1998): Predlog srpske nomenklature evropskih slepih miševa (Chiroptera Blumenbach, 1779, Mammalia). - **Glasn. Prir. muz. B49-50**: 237-243.
- Paunović, M., Karapandža, B. (2003): Slepí miševi – leteće noćobdije. – Društvo za očuvanje divljih životinja „Mustela“, Beograd.
- Paunović, M., Karapandža, B., Ivanović, S. (2011): Slepí miševi i procena uticaja na životnu sredinu – Metodološke smernice za procenu uticaja na životnu sredinu i stratešku procenu uticaja na životnu sredinu. – Društvo za očuvanje divljih životinja „Mustela“, Beograd.
- Presetnik P., Koselj K., Zgamajster M. eds. Atlas netopirjev (Chiroptera) Slovenije (Atlas of bats (Chiroptera) of Slovenia). In: Atlas faunae et florae Sloveniae 2. – Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.
- Puechmaille, S. J., Allegrini, B., Benda, P., Gürün, K., Šrámek, J., Ibañez, C., Juste, J., Bilgin, R. (2014): A new species of the *Miniopterus schreibersii* species complex (Chiroptera: Miniopteridae) from the Maghreb Region, North Africa. - **Zootaxa** 3794 (1): 108-124.
- Rajzer, O. (1889): Letipas (leteći miš) u Hercegovini. - **Glasnik zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini I(1)**: 35-36.
- Roehrs, Z. P., Lack, J. B., Van Den Bussche, R. A. (2010): Tribal phylogenetic relationships within Vespertilioninae (Chiroptera: Vespertilionidae) based on

- mitochondrial and nuclear sequence data. - **Journal of Mammalogy** 91(5): 1073-1092.
- Ruedi, M., Mayer, F. (2001): Molecular systematics of bats of the genus *Myotis* (Vespertilionidae) suggests deterministic ecomorphological convergences. - **Molecular Phylogenetics and Evolution** 21: 436-448.
- Salicini, I., Ibáñez, C., Juste, J. (2011): Multilocus phylogeny and species delimitation within the Natterer's bat species complex in the Western Palearctic. - **Molecular Phylogenetics and Evolution** 61(3): 888-898.
- Sanderson, I. T. (1967): *Sisari*. – Mladinska knjiga. Ljubljana.
- Savić, I. R., Paunović, M., Milenković, M., Stamenković, S. (1995): Diverzitet faune sisara (Mammalia) Jugoslavije, sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja. In: Stevanović, V., Vasić, V. (ed.): Biodiverzitet Jugoslavije sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja: 518-554. – Biološki fakultet i Ecolibri, Beograd.
- Simmons, N. B. (2005): Order Chiroptera. In: Wilson D. E., Reeder D. M. (ed.): *Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference* (3rd ed): 312-529. – Johns Hopkins University Press, Baltimore.
- Službeni glasnik RS (5/2010): Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva.
- Spitzenberger, F., Strelkov, P. P., Winkler, H., Haring, E. (2006): A preliminary revision of the genus *Plecotus* (Chiroptera, Vespertilionidae) based on genetic and morphological results. - **Zoologica Scripta** 35: 187-230.
- Stojnić, B. (2012): Poljoprivredna zoologija. – Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd. [script]
- Stubbe, M., Ariunbold, J., Buuveibaatar, V., Dorjderem, S., Monkhzul, Ts., Otgonbaatar, M., Tsogbadrakh, M., Hutson, A. M., Spitzenberger, F., Aulagnier, S., Coroiu, I. (2008a): *Eptesicus nilssonii*. In: The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 12 July 2014)
- Stubbe, M., Samiya, R., Ariunbold, J., Buuveibaatar, V., Dorjderem, S., Monkhzul, Ts., Otgonbaatar, M., Tsogbadrakh, M. (2008b): *Vespertilio sinensis*. In: The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 23 June 2014)
- Šivic-Dular, A. (2012): Slavic denominations for 'Vespertilio'. In: Janyšková, I., Karlíková, H. (ed.): *Theory and Empiricism in Slavonic Diachronic Linguistics*. - **Studia etymologica Brunensia, Praha** 15: 155-170.
- Šrámek, J., Gvoždík, V., Benda, P. (2013): Hidden diversity in bent-winged bats (Chiroptera: Miniopteridae) of the Western Palearctic and adjacent regions: implications for taxonomy. - **Zoological Journal of the Linnean Society** 167 (1): 165-190.
- Tian, L., Liang, B., Maeda, K., Metzner, W., Zhang, S. (2004): Molecular studies on the classification of *Miniopterus schreibersii* (Chiroptera: Vespertilionidae) inferred from mitochondrial cytochrome b sequences. - **Folia Zoologica** 53: 303-311.

- Tsytsulina, K., Benda, P., Aulagnier, S., Hutson, A. M. (2008): *Myotis hajastanicus*. In: THE IUCN Red List of Threatened Species. Version 2013.2. [www.iucnredlist.org] (Downloaded on 11 June 2014)
- Whitfield, P. (ed.) (1985): Longman World Guide to Mammals. – Longman Group Ltd. (Longman Wildlife Library), London.

NEW PROPOSED STANDARD SERBIAN NOMENCLATURE OF BATS (CHIROPTERA) COVERED BY THE AGREEMENT EUROBATS

S U M M A R Y

BRANKO KARAPANDŽA, MILAN PAUNOVIĆ

In this paper a new proposal of standard Serbian nomenclature of bats is presented. It is based on previous proposals of Yugoslav and Serbian standard nomenclature of bats and on three main principles – biological adequacy and comprehensiveness, linguistic adequacy and linguistic practice. This proposal includes names of 54 bat species mostly covered by EUROBATS Agreement on the Conservation of Populations of European Bats. Besides the species' names, the proposal also contains names of 21 higher taxons – 1 order, 6 families and 14 genera. Every proposed name is justified on the basis of state-of-the-art scientific knowledge and elaborated in details. We hope that new proposal of standard Serbian nomenclature of bats will be broadly accepted and used in future expert, scientific and popular literature in Serbian language as well as by general public and media, contributing to a better knowledge on bats and thus their conservation.